

Centrum paliatívnej starostlivosti Bjørnstjerne Bjørnsona

Jana Nemcová
Martina Lepiešová

*Univerzita Komenského v Bratislave
Jesseniova lekárska fakulta v Martine
Ústav ošetrovateľstva*

Východiská...

- výrazný počet pacientov vyžadujúcich paliatívnu starostlivosť
- absencia špecifického klinického pracoviska na regionálnej úrovni
- nedostatočná implementácia *evidence based practice*

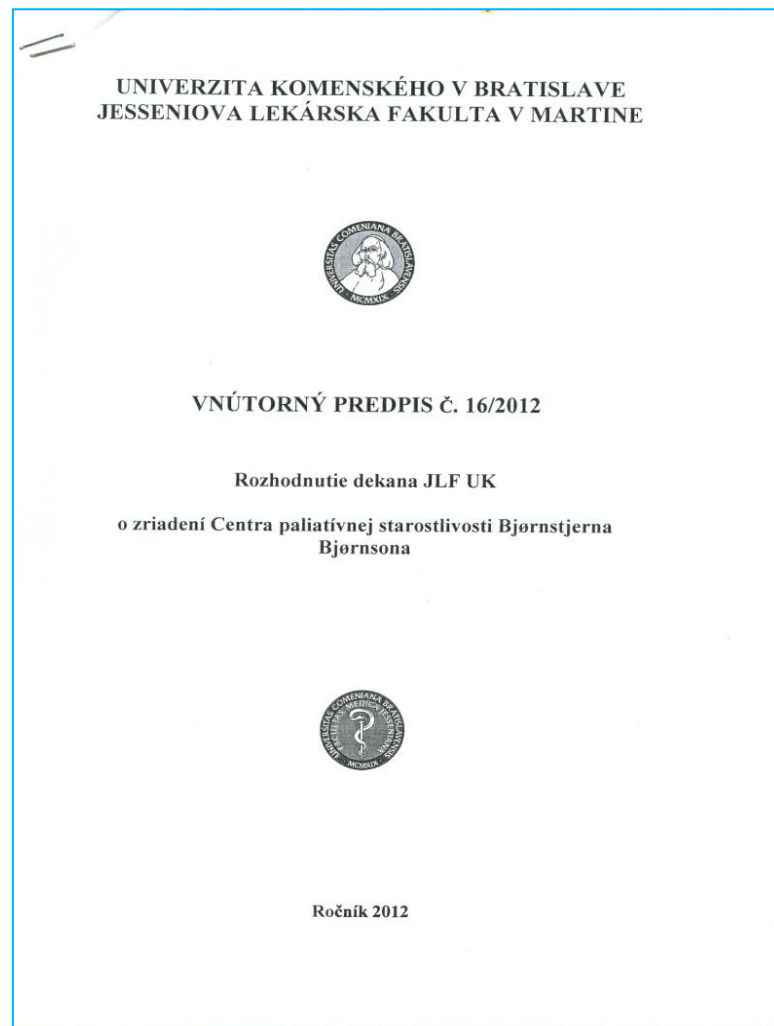
- skúsenosti vzdelávania a výskumu v paliatívnej ošetrovateľskej starostlivosti na ÚOSE JLF UK
 - od AR 2005/2006 – Mgr. študijný program ošetrovateľstvo (špecifické zameranie na paliatívnu starostlivosť)
 - realizácia výskumných štúdií v tejto problematike

Východiská...

- spolupráca s **prof. Kjellom Erikom Strømskagom**
(od AR 2009/2010 hosťujúci profesor paliatívnej medicíny na JLF UK)
- od **23. novembra 2009** → iniciatíva, stretnutia, diskusie
 - *Prof. Kjell Erik Strømskag, MD, PhD*
 - *MUDr. Marta Kulichová, CSc.*
 - *MUDr. Stanislav Fabuš*
 - *PhDr. Jana Nemcová, PhD.*
 - *Mgr. Martina Lepiešová, PhD.*
- spoločné snahy podporovať výskum, vzdelávanie a klinickú paliatívnu starostlivosť v slovensko-nórskom kontexte

Centrum paliatívnej starostlivosti Bjørnstjerne Bjørnsona

- podpora vedenia JLF UK
- oficiálne ustanovenie centra na JLF UK v Martine – zriaďovacia listina **23. apríl 2012**

Bjørstjerne Bjørnson (1832 – 1910)

- nórsky spisovateľ a dejateľ bojujúci za práva slabších
 - silný vzťah k Slovenskému národu (zasadzovanie sa o uznanie práv Slovákov na sebaurčenie a vlastný jazyk)
 - skúsenosti a postoje v konfrontácii so smrťou a umieraním v poslednom roku života
- symbol rozvíjajúcej sa spolupráce v oblasti paliatívnej starostlivosti medzi Slovenskom a Nórskom

Centrum paliatívnej starostlivosti Bjørnstjerne Bjørnsona

- 9. máj 2012
slávnostné otvorenie
- nórska veľvyslankyňa v SR **Trine Skymo**
- nórsky spisovateľ **Edward Hoem** (život a dielo Bjørnstjerne Bjørnsona)

Nórsky model paliatívnej starostlivosti

- 4 regionálne paliatívne centrá → 2 základné divízie:
 - klinická
 - výskumno-vzdelávacia (centrum excelencie)
- úzke prepojenie medzi univerzitnými nemocnicami a lekáorskými fakultami (ústavy ošetrovateľstva)

Ústav ošetrovateľstva JLF UK

= výskumno-vzdelávacia divízia centra

- báza pre vzdelávanie a výskum za účelom podpory klinickej ošetrovateľskej praxe

VÝSKUM

- výskum v oblasti paliatívnej starostlivosti (v podmienkach domácej / komunitnej a inštitucionálnej paliatívnej starostlivosti)
 - výskum v oblasti vzdelávania
 - zviditeľňovanie výsledkov výskumu
 - aplikácia na úrovni klinickej praxe / profesionálnej prípravy sestier
- s cieľom integrácia centra do medzinárodnej spolupráce vo výskume a vývoji v oblasti paliatívnej starostlivosti

Výskumné štúdie

- analýza **kvality života pacienta** s nevyliciteľným, život ohrozujúcim ochorením
- **kvalita života rodín** pri starostlivosti o zomierajúcich v domácom prostredí
- posúdenie a analýza **záťaže sestier a príbuzných** (opatrovateľov) pri starostlivosti o zomierajúceho príbuzného
- **manažment ošetrovateľskej starostlivosti**
- **manažment symptómov** u pacientov v paliatívnej starostlivosti (vrátane ošetrovateľskej dokumentácie)
- **testovanie hodnotiacich techník a nástrojov**

Vzdelávanie

- vzdelávacie programy pre **sestry**
 - Mgr. stupeň vysokoškolského štúdia so zameraním na ošetrovateľstvo v paliatívnej starostlivosti
 - certifikované pracovné činnosti pre sestry
- edukačné programy pre **opatrovateľov** a **dobrovoľníkov** v starostlivosti o zomierajúceho

Vzdelávacie programy

- pre **pacientov** s nevyliciteľným, život ohrozujúcim ochorením / **príbuzných**:
 - *manažment symptómov*
 - *fyzická, psychosociálna a spirituálna starostlivosť o pacienta*
 - *otázky týkajúce sa starostlivosti na konci života*
 - *princípy poskytovania bežnej dennej starostlivosti*
 - *komunikácia členov rodiny so zomierajúcim*
- pre **sestry** a **iných zdravotníckych profesionálov**:
 - *rola opatrovateľa*
 - *komunikácia s rodinou pacienta*
 - *potreby a problémy rodín v domácom prostredí*
 - *psychosociálne zmeny v živote rodiny*
 - *etické otázky*
 - *dostupnosť pomoci a stratégie zvládania záťaže*
- pre **dobrovoľníkov**:
 - *zásady komunikácie so zomierajúcim a ich príbuznými*
 - *etické otázky a aspekty starostlivosti na konci života*

Centrum paliatívnej starostlivosti Bjørnstjerne Bjørnsona

→ iniciovanie spolupráce:

- Molde University College, the Faculty of Health Sciences, Norway
 - *Assist. Prof. Aud Jorunn Orøy MN, RN*
 - *Prof. Kjell Erik Strømskag MD, PhD*
- the Faculty of Medicine, Norwegian University of Science and Technology, Trondheim (NTNU), Norway
- the European Palliative Care Research Centre (PRC) in Trondheim, Norway
 - *Prof. Stein Kaasa MD, PhD*
- Centre for Palliative Care, c/o St Vincent's Hospital & Collaborative Centre of The University of Melbourne, Australia
 - *Prof. Peter Hudson RN, PhD*

CENTRUM PALIATÍVNEJ STAROSTLIVOSTI BJØRNSTJERNE BJØRNSONA NA JESSENOVEJ LEKÁRSKEJ FAKULTE, ÚSTAVE OŠETROVATEĽSTVA V MARTINE

- Webová stránka

Univerzita Komenského v Bratislave
JESSENOVA LEKÁRSKA FAKULTA V MARTINE

Centrum paliatívnej starostlivosti BJØRNSTJERNE BJØRNSONA NA JESSENOVEJ LEKÁRSKEJ FAKULTE, ÚSTAVE OŠETROVATEĽSTVA V MARTINE

Paliatívna starostlivosť sa zaoberá poskytovaním starostlivosti chorým, kde každá liečba nie je možná a odzrkadľuje symptómy choroby. Cieľom starostlivosti je zlepšiť kvalitu života pacienta a jeho rodiny. Cieľom starostlivosti je zlepšiť kvalitu života pacienta a jeho rodiny. Cieľom starostlivosti je zlepšiť kvalitu života pacienta a jeho rodiny.

Ciele

Cieľom Centra paliatívnej starostlivosti BJØRNSTJERNE BJØRNSONA NA JESSENOVEJ LEKÁRSKEJ FAKULTE, ÚSTAVE OŠETROVATEĽSTVA V MARTINE je zlepšiť kvalitu života pacienta a jeho rodiny. Cieľom Centra paliatívnej starostlivosti BJØRNSTJERNE BJØRNSONA NA JESSENOVEJ LEKÁRSKEJ FAKULTE, ÚSTAVE OŠETROVATEĽSTVA V MARTINE je zlepšiť kvalitu života pacienta a jeho rodiny.

Organizačná štruktúra

Stredisko Centra paliatívnej starostlivosti BJØRNSTJERNE BJØRNSONA NA JESSENOVEJ LEKÁRSKEJ FAKULTE, ÚSTAVE OŠETROVATEĽSTVA V MARTINE.

Kontaktná adresa

Centrum paliatívnej starostlivosti B. Bjørnsona, JLF UK
Hlavná hora 5
036 01 Martin
Slovenská republika

Vedúca Centra paliatívnej starostlivosti B. Bjørnsona je **PhDr. Janka Němcová, PhD.** (Absolventka *End-of-life Nursing Education Consortium (ELNEC) - International Curriculum - Training Program*)

Obsahová štruktúra

Ústav ošetrovateľstva JLF UK zastrešuje výskumno-vzdelávaciu divíziu centra a garantuje bázu pre vzdelávanie a výskum za účelom podpory klinickej ošetrovateľskej praxe v oblasti paliatívnej starostlivosti.

I. Výskum

Cieľom v oblasti výskumu bude riešenie konkrétnych výskumných úloh v paliatívnej starostlivosti:

- 1. oblasť výskumu: na základe systematického prístupu (evidence-based practice, systematický prehľad literatúr) sa zameriame na obsah základných pojmov súvisiacich s problematikou kvality života pacienta v kontexte paliatívnej starostlivosti. Zameriame sa na zmapovanie oblasti v ktorých pacienti s ochorením vyžadujúcim paliatívnu starostlivosť čelí najvyššej úrovni ohrozenia, ako aj identifikáciu oblastí, ktoré sú pre ich kvalitu života významné. Súčasťou tejto fázy výskumu bude aj sledovanie oblasti kvality života opatrovaných, sprítnu a empatickú starostlivosť a spoločenskú podporu, ktoré sú najvyššieho stupňa v oblasti paliatívnej starostlivosti.
- 2. oblasť výskumu: vedeckými metódami budeme analyzovať, identifikovať a porovnávať záťaž sestier pracujúcich v paliatívnej starostlivosti.
- 3. oblasť výskumu: vedeckými metódami budeme analyzovať, identifikovať a porovnávať záťaž opatrovaných v kontexte rodiny pri poskytovaní starostlivosti zomierajúcim.
- 4. oblasť výskumu: manažment, testovanie ošetrovateľskej dokumentácie, hodnotiacich techník a nástrojov.

II. Vzdelávanie

Cieľom centra v oblasti vzdelávania bude iniciovať a realizovať vzdelávacie programy v oblasti paliatívnej starostlivosti pre pacientov, ich príbuzných, profesionálov a dobrovoľníkov.

- vzdelávacie programy pre pacientov s nevyhnutným, život ohrožujúcim ochorením a pre ich príbuzných so zameraním na manažment symptómov, poskytovanie a sprítnu starostlivosť u pacienta, otázky týkajúce sa starostlivosti na konci života, princípy poskytovania bežnej starostlivosti a taktiky na komunikáciu členov rodiny so zomierajúcimi
- vzdelávacie programy pre sestry a iných zdravotníckych profesionálov so zameraním na rolu opatrovateľa, komunikáciu a rolu pacienta, potrebu a problémy rodiny v domácich prostredí, psychosociálne zmeny v živote rodiny, etické otázky, dostupnosť pomoci a stratégie zvládania zŕžate
- vzdelávacie programy pre dobrovoľníkov so zameraním na zásady komunikácie so zomierajúcim a ich príbuznými a etické otázky a aspekty starostlivosti na konci života.

Slávnostné otvorenie

Slávnostné otvorenie centra sa uskutočnilo dňa 9. mája 2012 v zŕžade Ústavu Milana Rastislava Štefánika, kde je v súčasnosti aj sídlo Ústavu ošetrovateľstva JLF UK. Slávnostné otvorenie bolo sprievodené koncertom zloženým z piesní skladaných a naspievaných spoločníkmi zŕžady Hoerna, ktorý je autorom knihy o živote a diele BJØRNSTJERNE BJØRNSONA.

<http://www.jfmed.uniba.sk/index.php?id=2048>

Ďakujeme za pozornosť...

nemcova@jfmed.uniba.sk

lepiesova@jfmed.uniba.sk